

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEOLOGIE
DOMENIUL TEOLOGIE

TEZĂ DE DOCTORAT

**IDEOLOGIA DE GEN.
ORIGINILE ȘI CONSECINȚELE UNEI IDEOLOGII TOTALITARE
(REZUMAT)**

**Conducător de doctorat
Prof. univ. dr. habil. Florea ȘTEFAN**

**Doctorand:
Georgian Bogdan TUDOR**

**ALBA IULIA,
2024**

CUPRINS

Introducere	p. 2
Încadrarea lucrării într-un domeniu tematic.....	p. 2
Scopul și obiectivele generale ale lucrării.....	p. 3
Ipoteze de lucru și direcții de cercetare	p. 4
Metodologia de cercetare	p. 5
Limitele cercetării	p. 6
Cuprinsul lucrării.....	p. 8
Prezentarea capitolelor lucrării.....	p. 9
Bibliografie selectivă.....	p. 15

Cuvinte-cheie: „After the Ball”, corectitudine politică, deconstructivismul, egalitate de gen, gender mainstreaming, ideologie gender, liber-arbitru, libertate, marxism, morală creștină, neomarxism, raportul Kinsey, scara Kinsey, Sfântul Antonie cel Mare, Sfântul Ioan Damaschin, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Vasile cel Mare, Școala de la Frankfurt.

INTRODUCERE

Schimbările care se produc în mijlocul societății moderne, civilizate, ne-a determinat să privim cu mai multă atenție dinamica relațiilor interumane și, mai cu seamă, ne-a îndemnat să cercetăm tendințele de modificare structurală a conceptelor care au în centrul lor omul și evoluția socio-morală a acestuia.

„Ideologia de gen” este una dintre „schimbările” ce se distinge ca fiind cea mai „dezirabilă” la nivelul societății moderne și descoperim că se încearcă „implementarea” la toate nivelurile. Nu întâmplător am utilizat ghilimelele. Am dorit să accentuăm terminologia utilizată de actele normative și în bibliografia de rigoare. Activități socioculturale foarte frecvente și poliforme sunt desfășurate în întreaga lume (și la noi în țară, deși mai puțin mediatizate) în ultimii zece ani. Acestea încearcă să construiască ideea de „identitate de gen” pe conceptul de „egalitate de gen”, iar teoretizările acestui demers se cristalizează în ceea ce numeam mai devreme „ideologia de gen”.

În acest context, este necesar să fie luate în considerare evoluțiile noi și să fie adoptate principiile morale potrivite pentru a răspunde nevoilor actuale, păstrând în același timp tradițiile și valorile care continuă să fie relevante.

Noi considerăm că este necesară o cercetare sociologică din perspectiva moral-creștină a impactului pe care l-ar putea avea asupra societății românești (dar și asupra societăților celorlalte națiuni europene sau din oricare alt colț al lumii) aceste noi idei despre egalitatea de gen, care au dat naștere acelor tendințe de excludere a conceptului de gen biologic din discursul cotidian, fiind tot mai prezent în limbajul contemporan conceptul de „gen social”, care reprezintă un „rol asumat social”.

ÎNCADRAREA LUCRĂRII ÎNTR-UN DOMENIU TEMATIC

Lucrarea noastră cu titlul „*Ideologia de gen. Originile și consecințele unei ideologii totalitare*” reprezintă o cercetare științifică din perspectiva moralei creștin-ortodoxe, care face apel și la metodele și perspectivele științelor umaniste pentru a dezvolta o viziune mai amplă, mai complexă asupra fenomenului „ideologiei de gen”, deoarece am observa că activități socioculturale de tot felul încearcă să construiască ideea de „identitate de gen” pe conceptul de „egalitate de gen”.

Considerăm necesară o cercetare din perspectiva moral-creștină a impactului asupra societății românești despre *egalitatea de gen*, care a dat naștere tendinței de excludere a conceptului de gen biologic din discursul cotidian, „genul social” reprezentând un „rol asumat social”.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE GENERALE ALE CERCETĂRII

Analiza impactului ideilor despre *egalitatea de gen* și a tendințelor de a distinge între genul biologic și cel social, dintr-o perspectivă moral-creștină, este un demers complex și multidimensional. În acest sens, cercetarea noastră atrage atenția asupra următoarelor aspecte:

- a) *Impactul istoric și social;*
- b) *Etica și teologia creștină;*
- c) *Dinamica egalității de gen în context social și religios;*
- d) *Dialogul public și educația.*

Credem că este o datorie a noastră, a tuturor, cu precădere și a mea ca absolvent de studii teologice universitare și ca slujitor al Bisericii lui Hristos, să depunem efortul necesar pentru a găsi răspunsuri la întrebările societății care pare să-și caute o nouă identitate, o „nouă haină”, invocând un drept legitim, un drept consfințit de Sfintele Scripturi – libertatea.

Pornind de la conceptele promovate de creștinism, ca egalitatea în fața lui Dumnezeu a tuturor oamenilor, și dorind să repare unele inechități cu privire la modul de a aprecia statutul femeii în anumite comunități, a apărut militantismul pentru drepturile femeii, care s-a transformat de-a lungul anilor în feminism.

Abordarea egalității de gen prin prisma religiei și a feminismului este un domeniu complex. Conceptul creștin, precum egalitatea tuturor oamenilor în fața lui Dumnezeu, au avut un impact asupra apariției și a evoluției feminismului. De exemplu, personalități biblice feminine precum Esther, în Vechiul Testament, sau Sfânta Fecioară Maria (în Noul Testament), precum și sfintele mironosițe sau sfintele ulterioare au fost figuri remarcabile în acest context.

S-ar putea spune că feminismul, începând cu lucrările cele mai timpurii, a fost inspirat de principii ale egalității fundamentale și ale drepturilor umane universale, uneori reflectând idealurile creștine ale egalității, dar reorientându-le spre problemele concrete ale inegalității între bărbat și femeie și ale drepturilor femeilor în societatea seculară.

Având la dispoziție mijloace tehnice moderne și accesibile care permit comunicare instantanee chiar la distanțe foarte mari, procesul de transformare a societății este extrem de rapid și greu de anticipat cum va arăta în viitorul apropiat. Acest fapt creează instabilitate mai ales în privința conceptelor tradiționale ca cel al „căsătoriei” sau cel al „familiei”. Toate aceste schimbări legate de statutul familiei sunt profunde, deși Art. 16.3 din „Declarația Universală a Drepturilor Omului”, integrată în legislațiile statelor europene, nord-americane și de majoritatea statelor moderne civilizate afirmă că „Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului”.

IPOTEZE DE LUCRU ȘI DIRECȚII DE CERCETARE

Considerăm că o mare parte dintre problemele pe care le implică aceste noi teorii sau ideologii sunt cauzate de terminologia utilizată, de definițiile pe care le asociază diferiților termeni inițiatorii unor demersuri la nivel global.

Terminologia poate crea confuzie sau divergențe, mai ales în domeniile complexe precum cel al drepturilor omului. Definițiile exacte și coerența terminologică sunt esențiale pentru o înțelegere corectă și pentru implementarea eficientă a politicilor la nivel european și internațional. Când termenii sunt definiți în moduri diferite de diverse entități sau în diferite contexte, aceasta poate duce la neînțelegeri și la implementări incoerente ale legilor și ale reglementărilor.

În arena internațională a drepturilor omului, asociațiile și organizațiile non-guvernamentale își coordonează demersurile pentru a influența și a negocia definițiile și terminologia care vor fi incluse în documentele internaționale, recunoscând că modul în care sunt prezentate aceste concepte poate afecta acceptarea și aplicarea drepturilor la nivel global.

Cuvântul „gen”, în *Dicționarul explicativ al limbii române*, reprezintă „*distincția dintre ființele de sex masculin și cele de sex feminin*” (DEX, 2016, sv: *gen*). Acestui cuvânt i s-a dat o nouă definiție la *Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice*, din 11 mai 2011, la Istanbul, ratificată de România în 29 februarie 2016. În documentul Convenției, în cadrul articolului 3, numit „Definiții”, se precizează înțelesurile a șapte termeni și sintagme între care și cel de „gen”, care se află într-o oarecare contradicție cu DEX-ul: „*gen va însemna rolurile, comportamentele, activitățile și attributele construite social, pe care o societate dată le consideră adecvate pentru femei și bărbați*”.

Am solicitat și primit un răspuns edificator de la Avocatul Poporului cu privire la ratificarea Convenției de la Istanbul în țara noastră (Anexa 1). Intenția noastră a fost să identificăm terminologia cu care operează ideologia *gender*, să clarificăm și să nuanțăm din perspectiva moralei creștine sensurile principalelor concepte, cum sunt cel de „egalitate” sau cel de „libertate”.

Referitor la politicile publice, perspectiva moral creștină poate oferi o bază de argumentare pentru politicile care promovează demnitatea umană, justiția și binele comun, totodată reținând anumite concepții tradiționale despre familie și comunitate.

În încercarea de a clarifica termenii importanți ai „ideologiei de gen” și de a-i nuanța din perspectiva moralei creștine, este esențial să recunoaștem că, în cadrul tradiției creștine, există o diversitate de interpretări și opinii cu privire la egalitate și libertate.

Din perspectiva tradițională, „genul” este adesea asociat cu sexul biologic, considerând că există diferențe intrinsece și esențiale între bărbați și femei, dorite de

Dumnezeu și care au implicații asupra „rolurilor de gen”, a structurii familiei și a practicii ecleziastice. Aceste diferențe pot influența politicile publice care încurajează o structură familială specifică și „roluri de gen” bine definite.

În context creștin, egalitatea este înțeleasă ca egalitate în demnitate în fața lui Dumnezeu, indiferent de sex sau „rolurile de gen”. Bărbații și femeile sunt creaturile înzestrate cu chipul lui Dumnezeu și sunt egali în ochii Lui. Din perspectiva moralei creștine, ne-am propus să evidențiem care este egalitatea *de facto*? Și, de asemenea, ce fel de libertate ar trebui să fie consolidată în societatea actuală? Astfel, demersul nostru de cercetare a supus analizei *impactul „ideologiei de gen” asupra moralității societății creștine românești*.

METODOLOGIA DE CERCETARE

Este important să precizăm că „ideologia de gen” nu este un monolit, ci cuprinde o gamă largă de teorii și practici care pot avea în comunitățile creștine atât efecte pozitive, cât și negative, în funcție de cum sunt implementate și percepute într-o societate anume.

Pentru a înțelege percepțiile și experiențele legate de „ideologia de gen”, ne-au fost utile mai ales metodele specifice domeniului sociologiei, care au sprijinit cercetarea calitativă, mai ales interviurile semi-structurate și grupuri focale organizate cu membrii comunității creștine.

a) Interviurile semi-structurate și grupurile focale sunt metode calitative de cercetare extrem de eficiente pentru a adânci înțelegerea percepțiilor și a experiențelor membrilor comunității creștine legate de „ideologia de gen”.

Prin discuții deschise, interviurile au oferit participanților posibilitatea de a-și exprima opiniile în propriile cuvinte, ducând la o mai bună înțelegere a sentimentelor și a convingerilor personale. Flexibilitatea discuțiilor ne-a permis să explorăm teme neașteptate care au apărut în timpul discuției, dând astfel posibilitatea unei înțelegeri mai profunde a fenomenului implementării „ideologiei gender” în cadrul unor programe de studii universitare. Prin discuțiile nonformale cu partenerii de dialog ne-au fost dezvăluite perspective personale pe care metodele cantitative nu le-ar fi putut descoperi.

De asemenea, grupurile focale organizate cu tinerii din parohie sau elevii din mediul liceal au încurajat dialogul între participanți, ceea ce a dus la noi perspective pe care un dialog cu un singur partener nu le-ar putea oferi, deoarece dinamica de grup a scos la iveală normele sociale și presiunile din comunitatea creștină legate de „ideologia de gen”, precum și modurile de sprijin sau rezistență față de aceste norme.

Astfel, rezultatele adunate din aceste interviuri și grupuri focale ne-au oferit o imagine mai clară asupra modul în care „ideologia de gen” și moralitatea creștină se pot influența reciproc. Aceste dialoguri pot servi ca bază pentru dezvoltarea unor dialoguri mai ample, dar și pentru formularea unor răspunsuri teologice și practice la „problemele de gen” contemporane.

b) Analiza textului și discursului este o altă metodă științifică utilizată pentru a examina cum „ideologia de gen” este abordată în literatura religioasă creștină contemporană și în declarațiile oficiale ale comunității creștin-ortodoxe.

Analiza textului și a discursului în contextul literaturii religioase creștine, precum și a declarațiilor oficiale ale Bisericilor Ortodoxe autocefale este un demers complex care necesită o bună înțelegere a doctrinelor teologice, prin apelul la omiliile, comentariile și predicile Sfinților Părinți, care au explicat învățăturile regăsite în Sfintele Scripturi sau au ușurat înțelegerea tradițiilor bisericești.

În acest sens, am examinat interpretările biblice și doctrinare având în vedere tâlcuirile Sfinților Părinți Bisericești, dar și scrierile teologilor contemporani. Acest lucru ne-a ajutat să realizăm o analiză a scripturilor și a învățăturilor bisericești cu privire la rolurile soților în cadrul căsătoriei. Am sesizat diferențele între practicile și învățăturile din trecut și tendințele actuale în diferitele comunități. Analiza unor cazurilor specifice (Biserica Greciei) ne-a descoperit o poziție fermă asupra modului în care bisericile tratează subiectele legate de „egalitatea de gen” și de drepturile comunității LGBTQ+.

c) Studiul de caz este o altă metodă care ne-a oferit informații importante cu privire la reacțiile comunităților creștine la schimbările legislative naționale sau din alte țări ce țin de domeniul „ideologiei de gen”.

Studiul de caz este o metodă de cercetare folosită în multe domenii, inclusiv în sociologie și alte științe sociale, pentru a examina reacțiile și interacțiunile comunităților față de schimbări legislative sau sociale. Folosind această metodă, cercetătorii pot colecta date detaliate și pot obține o înțelegere profundă despre comportamentele, percepțiile și răspunsurile comunităților față de legislația legată de chestiuni sensibile. Studiile de caz permit analiza aprofundată a contextului particular al unei comunități și a modului în care cadrul legal și cultural influențează normele și valorile comunității respective.

LIMITELE CERCETĂRII

În ceea ce privește limitările cercetării, a trebuit să ținem cont de context și delimitări specifice. Originile discuțiilor despre *egalitatea de gen* pot fi de-a lungul timpului urmărite înapoi la mișcările feministe și filosofia politică. De exemplu, Simone de Beauvoir în cartea sa, „The

Second Sex”¹, publicată în 1949, a făcut o distincție între sex și gen, sugerând că tradițiile sociale constrâng femeile să-și asume roluri specifice în detrimentul unor oportunități egale cu bărbații.

Identitatea de gen și impactul acesteia asupra moralei creștine este un subiect complex, iar cercetarea în acest domeniu poate întâmpina mai multe limite și provocări:

1. *Diversitatea interpretărilor teologice.* Identificăm diferite interpretări teologice și etice în interiorul creștinismului, de unde și perspective diverse asupra *identității de gen*.

2. *Provocări metodologice.* Selectarea și interpretarea surselor, definirea clară a termenilor folosiți, precum și aplicarea corectă a dogmelor teologice sunt toate aspecte metodologice care pot fi dificil de utilizat.

3. *Sensibilitatea subiectului.* Identitatea de gen este un subiect personal și sensibil, care implică respectarea demnității persoanelor implicate.

4. *Reprezentativitatea datelor.* Este dificil să se realizeze studii care să fie reprezentative pentru toate perspectivele creștine, dată fiind diversitatea comunităților și practicilor din întreaga lume.

5. *Aspectele etice.* Cercetarea implică adesea dileme etice și necesitatea respectării intimității și a confidențialității participanților în probleme religioase sau de *identitate de gen*.

6. *Interdisciplinaritatea necesară.* Pentru a cuantifica impactul *identității de gen* asupra moralei creștine este nevoie de colaborări între diferite domenii: teologie, etică, sociologie, psihologie și științele sănătății. Limitarea analizei la o singură disciplină ar putea duce la înțelegerea distorsionată a fenomenului.

7. *Lipsa de date pe intervale lungi de timp.* Studiile transversale nu pot stabili direcția relațiilor cauzale și de aceea există nevoia de cercetări de lungă durată pentru a observa evoluția atitudinilor și convingerilor legate de *identitatea de gen* în rândul creștinilor.

8. *Limite în procesul de generalizare.* Eșantionarea arbitrară conduce la rezultate ce nu se pot generaliza pentru întreaga creștinătate, cu toate contextele geografice sau culturale.

9. *Prudența în aplicarea principiilor.* Când se abordează chestiuni legate de *identitatea de gen* și morală creștină, trebuie ținut cont de complexitatea fiecărui caz în parte.

Cercetarea privind *egalitatea de gen* este una multidimensională, fenomenul este o provocare globală cu implicații care traversează granițe culturale, economice și politice, iar analizele noastre s-au confruntat cu limitări semnificative care au necesitat prudență, sensibilitate și o abordare interdisciplinară.

¹ Textul inițial a fost publicat în Franța de Librăria Gallimard, în anul 1949, sub titlul *Le Deuxième Sexe*. Mai apoi a fost publicat pentru prima dată în limba engleză în Marea Britanie în anul 1953 și retipărit în anul 1956. În limba română apare la editura Humanitas, cf. Simone de Beauvoir, *Al doilea sex. I. Faptele și miturile. II. Experiența trăită*, traducere și note de Marieva Ionescu și Elena Ciocoiu (vol. I), Iuliana Glăvan și Cristina Balinte (vol. II), editura Humanitas, 2022.

CUPRINSUL LUCRĂRII

INTRODUCERE

CAPITOLUL I: TEORIA IDENTITĂȚII DE GEN, O IDEOLOGIE TOTALITARĂ ÎMPOTRIVA NATURII (FIRII)

- 1.1 Precizări terminologice
- 1.2. Problema gramaticii masculine
- 1.3. Conferirea unor sensuri noi noțiunilor vechi
- 1.4. Inovații lingvistice
- 1.5. Implicațiile juridice ale unor „afirmații denigratoare”

CAPITOLUL AL II-LEA: IDEOLOGIA DE GEN – NAȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA FENOMENULUI

- 2.1. Rădăcinile psuedoștiințifice ale revoluției sexuale
 - 2.1.1. Alfred Kinsey: raportul kinsey și scara Kinsey
 - 2.1.2. Experimentele (eșuate) ale doctorului John Money
- 2.2. Premisele unei identități istorice a ideologiei egalității de gen
 - 2.2.1. After the Ball: un manual de tactici ale mișcării homosexuale
 - 2.2.2. Conferința Mondială a Femeilor de la Beijing
 - 2.2.3. Utilizarea lui „gen” în detrimentul lui „sex”
 - 2.2.4. Gender mainstreaming – integrarea gender în politici de egalitate
 - 2.2.5. Impactul moral al gender mainstreaming în România creștină
- 2.3. Ideologia egalității de gen – dezvoltarea fenomenului
 - 2.3.1. Ideologia egalității de gen și criza identitară a generației anilor '80
 - 2.3.2. Judith Butler – cea mai puternică voce a ideologiei de gen
 - 2.3.3. Ideologia egalității de gen și studiile universitare în România
 - 2.3.4. Ideologia gender în Canada – studiu de caz

CAPITOLUL AL III-LEA: IMPACTUL SOCIOPOLITIC AL IDEOLOGIEI GENDER

- 3.1. Ideologia gender – perspectivă sociopolitică
 - 3.1.1. Neomarxismul
 - 3.1.2. Teoria gender
 - 3.1.3. Gender mainstreaming
 - 3.1.4. Implicațiile morale ale gender mainstreaming
- 3.2. „Neomarxismul” și „ideologia gender”
 - 3.2.1. Școala de la Frankfurt
 - 3.2.2. Urmașii americani ai Școlii de la Frankfurt
- 3.3. „Corectitudinea politică” – originea ideologică și ideile promovate
 - 3.3.1. Originea ideologică a „corectitudinii politice”
 - 3.3.2. Marxismul economic și marxismul cultural
- 3.4. „Corectitudinea politică” – repere istorice
 - 3.4.1. De la Platon la Marx și Armata Roșie
 - 3.4.2. Antonio Gramsci și Georg Lukács
 - 3.4.3. Theodor Adorno și Herbert Marcuse
- 3.5. Marxismul cultural, ideologia de gen și „corectitudinea politică”
- 3.6. Deconstructivismul, învățământul și „corectitudinea politică”
 - 3.6.1. Deconstructivismul – originea și scopul
 - 3.6.2. Învățământul și „corectitudinea politică”

CAPITOLUL AL IV-LEA: MORALA CREȘTINĂ ȘI IDEOLOGIA IDENTITĂȚII DE GEN

- 4.1. Elemente de morală creștină în relație cu ideologia de gen
- 4.2. Viața – darul lui Dumnezeu – și sensul ei în creație
 - 4.2.1. Viața în societatea tradițională și în cea contemporană
 - 4.2.2. Identitatea de gen, unicitatea și irepetabilitatea persoanei umane în calitatea de „chip al lui Dumnezeu”
 - 4.2.3. Omul în Sfânta Scriptură
 - 4.2.4. Omul în scrierile unor Sfinți Părinți
 - 4.2.5. Motive ale necesității reconsiderării ființei umane
- 4.3. Complementaritatea bărbat-femeie ca bază a comuniunii și a unității familiei
 - 4.3.1. Cuplul adamic și urmașii lor
 - 4.3.2. Bărbații în „Sfânta Scriptură”
 - 4.3.3. Femeile în „Sfânta Scriptură”
 - 4.3.4. Rolul femeii în scrierile unor Sfinți Părinți
 - 4.3.5. Taina Cununii – pecetluirea comuniunii dintre bărbat și femeie
 - 4.3.6. Viața de familie în comunitățile creștine
- 4.4. Identitatea de gen. Libertate-responsabilitate, liber-arbitru
 - 4.4.1. Libertatea la creștini
 - 4.4.2. Ideologia gender – libertate sau libertinaj
 - 4.4.3. Consecințele liberului-arbitru

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

ANEXE

PREZENTAREA CAPITOLELOR LUCRĂRII

În prima parte a lucrării noastre, evidențiem faptul că, pentru mișcările feministe mai vechi sau mai noi, o problemă destul de serioasă o reprezintă utilizarea, pentru a denumi activități umane, a cuvintelor cu forme gramaticale de genul masculin. Astfel că, primul subcapitol a fost numit Problema gramaticii masculine. Aici, subliniem importanța pe care mișcările feministe – fie din trecut, fie contemporane – o acordă provocării reprezentate de folosirea termenilor gramatical masculini pentru a descrie activități umane.

Din dorința de a depăși unele bariere lingvistice, limbajul discursurilor ce integrează perspectiva gender a fost nevoit să dea sensuri noi unor cuvinte vechi. Acest aspect a fost abordat în subcapitolul Conferirea unor sensuri noi noțiunilor vechi.

Pentru că ideile noi au nevoie de haină lingvistică pe măsură, ideologia gender apelează la inovații lingvistice (tema unui alt subcapitol), iar aprecierea unor structuri lexicale ca intrând în categoria celor care aduc prejudicii sociale sau morale unor minorități discriminate a dus la analiza din subcapitolul „Implicațiile juridice ale unor „afirmații denigratoare”. Ideologia de gen se bazează pe conceptul că identitățile de gen nu sunt fixe și se pot exprima în moduri variate, iar limba joacă un rol important în modul în care ne exprimăm și înțelegem aceste identități. Astfel, inovațiile lingvistice apar ca un răspuns la nevoia de a reflecta o mai mare diversitate și incluziune în limbajul de zi cu zi.

În lucrarea „Language, Gender and Sexual Identity” , a lui Heiko Motschenbacher, se abordează modul în care construcția identităților de gen și a identităților sexuale se realizează prin diverse modalități, inclusiv prin intermediul limbii. De exemplu, în capitolul despre construcția identităților lingvistice în cinematografia „queer” a acestei cărți, se analizează filmele „But I’m a Cheerleader” și „Boys Don’t Cry” pentru a arăta cum personajele care nu se încadrează în normele „de gen” tradiționale sunt prezentate prin intermediul limbii, cum ar fi prin utilizarea anumitor substantive personale și alte caractere lexicale.

De asemenea, discuția despre structuri lexicale care pot induce prejudecăți sociale sau morale față de grupuri discriminate este un subiect abordat în această sferă a studiului limbajului. Se analizează, astfel, utilizarea de coduri lingvistice stereotipice și cum acestea pot fi subversive. Această cercetare susține ideea că limba nu este doar un vehicul de comunicare, ci și un mediu prin care se construiește și se reflectă realitatea socială și că atenția acordată modurilor în care limba poate contribui la nedreptăți poate fi un pas înainte în crearea unei societăți mai echitabile.

În al doilea capitol al lucrării noastre, Ideologia egalității de gen – nașterea și dezvoltarea fenomenului, stabilim ceea ce noi numim punctul de început al fenomenului pe care îl reprezintă ideologia gender. Bibliografia de specialitate ne determină să considerăm Conferința Mondială a Femeilor de la Beijing ca fiind momentul cel mai important al acceptării la nivel internațional a formulelor incipiente ale discursului gender de mai târziu. Această conferință, organizată în 1995, a fost un moment crucial în recunoașterea internațională a drepturilor femeilor. În cadrul acesteia, au fost adoptate Declarația și Platforma de acțiune de la Beijing, care au stabilit o agendă puternică pentru promovarea drepturilor sociale, economice și politice ale femeilor în diferite domenii ale societății. Acest eveniment a reprezentat o recunoaștere importantă a drepturilor femeilor și a fost un pas semnificativ către îmbunătățirea statutului femeilor la nivel global, influențând discursul public și politicile privind drepturile femeilor în anii următori. Într-un subcapitol al acestei părți din lucrarea noastră arătăm cum terminologia comună prinde noi semnificații și tinde către un lexic specific perspectivei gender. Astfel, vom vedea că în discursul adeptilor ideologiei este înlocuit cuvântul „sex” cu „gen”, iar celui din urmă i se atribuie semnificații noi, distingându-se în felul acesta de cuvântul omonim din dicționarele explicative. Spre exemplu, prin Convenția de la Istanbul din iunie 2014, se stabilește că „gen” are pentru societățile care ratifică tratatul altă semnificație decât cea pe care o avea până atunci, adică genurile reprezintă „roluri construite social”. Conform acestei convenții, termenul „gen” a primit o nouă interpretare în rândul societăților care ratifică tratatul, referindu-se la rolurile determinate social, spre deosebire de definiția tradițională a cuvântului „sex”.

În capitolul al treilea, supunem analizei apariția fenomenului gender ca ideologie în discursul politic al statelor europene, observând că cineva interesat de subiect poate descoperi cu ușurință începutul și propagarea „ideologiei de gen”. Literatura de specialitate propune conceptul de Gender mainstreaming, prin care s-ar putea înțelege „integrarea sistematică a perspectivei gender în politicile de egalitate”.

În acest capitol descoperim o parte a evoluției fenomenului în politica unor state europene între care și țara noastră. Gender mainstreaming este un concept care a fost dezvoltat de organizații internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite, în anii '80, și a căpătat o mai mare vizibilitate în anii '90, în special după Conferința Mondială a Femeilor de la Beijing din 1995. Acesta presupune introducerea ideologiei de gen în toate etapele proceselor politice, inclusiv în planificare, implementare, monitorizare și evaluare. Scopul gender mainstreaming este de a promova egalitatea de gen și de a se asigura că interesele și nevoile ambelor sexe sunt luate în considerare în domeniile de politică publică.

În ceea ce privește politicile europene, Uniunea Europeană a adoptat gender mainstreaming ca o abordare strategică în legislația și politicile sale. În anumite state membre, inclusiv în România, această abordare a influențat promovarea de legi și politici naționale orientate spre asigurarea egalității de oportunități pentru femei și bărbați.

Evoluția fenomenului gender ca ideologie în discursul politic al statelor europene poate fi văzută în multiplele directive și reglementări care promovează egalitatea de gen și în eforturile de a combate discriminarea de gen atât în sectorul public, cât și în cel privat. De exemplu, în România, „integrarea perspectivei de gen” în politici a fost consolidată prin crearea agențiilor guvernamentale dedicate egalității de gen și dezvoltarea strategiilor naționale pentru egalitatea de gen.

În subcapitolul Ideologia egalității de gen – dezvoltarea fenomenului urmărim cum se dezvoltă ideologia gender pornind de la criza identitară a generației anilor '80. Putem spune că această perioadă a fost marcantă pentru mișcări ce au încercat să redefinească conceptul de identitate, inclusiv prin prisma genului. În această perioadă au avut loc dezbateri intense despre rolul și identitatea de gen, care au condus la noi teorii și interpretări. Analizăm apoi momentul de lansare a teoriei prin contribuția filosofului american Judith Butler, lidera de opinie a feminismului gender, o filozoafă americană cunoscută pentru contribuțiile sale semnificative la teoria feministă și „studiile de gen”. Aceasta a introdus ideea că sexul și genul nu sunt aspecte naturale și fixe, ci construite social, o perspectivă care a influențat profund ideologia gender și mișcările feministe. Subcapitolul prezintă mai apoi evoluția mijloacelor de promovare a ideologiei gender în mediile academice românești și se încheie cu

un studiu de caz care vizează impactul integrării perspectivei gender în politicile de stat în Canada.

În ceea ce privește evoluția și mijloacele de promovare a ideologiei gender în mediile academice românești, se observă un interes crescând pentru acest domeniu, demarând de la începutul anilor 2000 cu dezvoltarea de programe și centre de „studii de gen”. În cadrul SNSPA, de exemplu, a fost fondat Centrul de Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen - FILIA, iar la Universitatea „Babeș-Bolyai” s-a înființat un centru interdisciplinar de cercetare despre „studii de gen”, ceea ce probează că ideologiei gender a avut un impact important asupra cercetării „relațiilor de gen” în România. Aceste centre și programe au contribuit la cercetări aplicative privind „relațiile de gen” în societatea românească, publicate frecvent și cooptând colaborări cu organizații interne și internaționale, pentru a îmbunătăți înțelegerea situației economice, politice, culturale și familiale a femeilor.

Capitolul Impactul sociopolitic al ideologiei gender urmărește traseul nașterii acestei ideologii pornind de la punctele de intersecție conceptuale și influențe încrucișate pe care le au neomarxismul, Școala de la Frankfurt, urmașii nord-americani ai Școlii de la Frankfurt și gender mainstreaming.

Prin denumirea de neomarxism se însumează teoriile și abordările care au evoluat din marxism, dar care includ noi elemente analitice precum psihologia, structura socială, cultura și critica altor ideologii dominante. Școala de la Frankfurt este cel mai cunoscut grup de neomarxiști. Ea a inclus gânditori Theodor Adorno și Herbert Marcuse. Opera lor combină teoria marxistă cu alte ramuri ale filosofiei și critica socială, inclusiv elemente din psihanaliză și critică a culturii și societății de consum.

Urmașii americani ai Școlii de la Frankfurt sunt gânditorii și cercetătorii care au continuat și dezvoltat munca fondatorilor în contextul academic și cultural nord-american. Aceștia au explorat modul în care societatea de consum și cultura de masă influențează comportamentul și conștiința socială.

În acest context apare conceptul de gender mainstreaming. Deși acesta nu este considerat ca fiind direct legat de Școala de la Frankfurt, împărtășește același interes pentru critica structurilor de putere și pentru promovarea egalității. În timp ce Școala de la Frankfurt nu a abordat în mod specific chestiunile de gen în lucrările lor timpurii, conceptele de critică a autorității și de analiză a structurilor de opresiune sunt relevante pentru studiile de gen și pentru mișcările sociale care promovează egalitatea de gen. Gânditorii postmoderni și contemporani folosesc adesea teorii critice pentru a interoga și deconstrui rolurile de gen și normele sociale, un proces care are rădăcini în neomarxism și în critica socială avansată de Școala de la Frankfurt.

Astfel, în capitolul al treilea, arătăm cum gender mainstreaming beneficiază de pe urma abordărilor critice ale neomarxismului în sensul că încercările de integrare a egalității de gen în politicile și programele instituționale pot fi văzute ca forme de opoziție față de structurile de putere și dominație care perpetuează inegalitatea de gen. De exemplu, prin promovarea egalității de gen în educație la toate nivelurile, se urmărește destrămarea bazei sistemice de privilegii și opresiune.

În plus, perspectivele actuale în teoria de gen și studiile LGBTQ, pot fi văzute ca extinderea și aplicarea tehnicilor critice marxiste și frankfurtiene la chestiuni de identitate de gen. Aceste abordări împrumută de la neomarxism și de la Școala de la Frankfurt în critica lor a structurilor socioeconomice care constrâng și modelează viețile individuale. Deci, există o conexiune tangențială între neomarxism, Școala de la Frankfurt și practica gender mainstreaming, legată de aspirația comună de a critica și de a schimba structurile de putere.

Marxismul cultural, ideologia de gen, corectitudinea politică, deconstructivismul și postmodernismul sunt sintagme și cuvinte care, deși descriu diverse perspective și teorii din sfera științelor sociale și umaniste și au origini și aplicații diferite, apreciem că acestea se află într-o strânsă legătură, fiind în centrul fenomenului cercetat de noi în această lucrare.

Marxismul cultural este o extindere a teoriei marxiste, care aplică critică socială nu doar la structuri economice, ci și la cultură și ideologie, analizând cum acestea influențează și perpetuează inegalitățile sociale.

Corectitudinea politică este un termen folosit, de obicei cu conotații negative, pentru a descrie eforturile de a adopta un limbaj și practici care nu discriminează și nu ofensează grupuri marginalizate, de multe ori bazate pe rasa, genul, orientarea sexuală sau alte caracteristici.

Deconstructivismul este o abordare critică și filozofică inițiată de Jacques Derrida, care se concentrează pe demontarea și interpretarea textelor, structurilor de gândire și a presupunerilor într-un mod care dezvăluie ambiguitățile și contradicțiile lor interne.

Postmodernismul este o mișcare culturală și intelectuală care sugerează că realitatea este subiectivă și construită social. Acesta pune accentul pe pluralism, relativism și scepticism față de ideile universale de adevăr și raționalitate.

Analiza noastră evidențiază legătura dintre aceste concepte și teorii, deoarece fiecare ocupă un rol important în criticarea structurilor de putere. De exemplu, postmodernismul și deconstructivismul sunt folosite pentru a destrăma concepte și categorii considerate „normale”, o practică ce poate fi asociată cu corectitudinea politică. Aceasta din urmă propune analiza mai critică a limbajului și reprezentărilor pentru a promova incluziunea și diversitatea.

Totodată, în acest capitol remarcăm faptul că ideologia de gen caută să evidențieze discrepanțele și inegalitățile, context în care se intersectează cu marxismul cultural. În toate cazurile, acestea critică diferite aspecte ale societății contemporane și propun noi perspective pentru a transforma realitățile sociale și culturale.

În capitolul Morala creștină și ideologia egalității de gen analizăm ideea de egalitate între oameni din perspectiva moralei creștine în comparație cu viziunea ideologia gender despre ceea ce se dorește a fi această egalitate.

În perspectiva creștină, egalitatea este adesea încadrată în contextul demnității intrinseci a fiecărei ființe umane așa cum este creată după chipul lui Dumnezeu. Aceasta include o înțelegere a bărbaților și femeii ca fiind fundamental egali. Deși pot exista diferite roluri sau funcții în cadrul practicilor sau comunităților religioase care sunt specifice sexului, aceste diferențe nu sunt, în general, văzute ca un indicator al valorii sau demnității unei persoane.

Ideologia de gen, în schimb, pune accent pe constructele sociale și culturale ale rolurilor și normelor de gen și caută egalitatea prin contestarea vederilor tradiționale care pot perpetua stereotipuri sau inegalități. Recunoaște un spectru mai fluid de identități de gen dincolo de binarul masculin și feminin, pledând pentru drepturi, șanse egale și respect pentru autoidentificare și exprimare individuală. Ideologia de gen se concentrează pe demontarea barierelor sistemice care limitează oamenii pe baza expresiei de gen.

Atât în perspectiva creștină, cât și în cea a ideologiei de gen se promovează respectul față de ființele umane, dar ele diferă în abordările lor de înțelegere și interpretare a rolurilor asumate de bărbat și femeie. Viziunea tradițională creștină susține diferențele inerente masculine și feminine date de Dumnezeu, în timp ce ideologia de gen pune la îndoială sau încearcă să redefinească acele diferențe în căutarea unei egalități mai largi și a incluziunii.

De asemenea, în acest capitol, punem în paralel ideea despre natura omului, rolul acestuia în comunitatea creștină, unde libertatea și liberul-arbitru sunt alte concepte extrem de importante, pe care noi le supunem analizei din perspectiva învățăturilor creștine regăsite în paginile Sfintei Scripturi sau în scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii.

În creștinismul ortodox, conceptul de liber-arbitru este fundamental și își are rădăcinile în învățăturile biblice și tradițiile patristice. Liberul-arbitru înseamnă capacitatea oamenilor de a face alegeri libere, care nu sunt determinate în totalitate de forțe exterioare sau interne, ceea ce permite persoanei să aleagă între bine și rău.

În schimb, adepții ideologiei de gen fac adesea distincția între sexul biologic, care este definit de caracteristicile fizice, și identitatea de gen, pe care o consideră un construct social, adică statutul de bărbat sau cel de femeie ar reprezenta rolurile sociale și comportamentale

asociate cu masculinitatea și feminitatea. În viziunea lor, aceste roluri de gen pot varia între societăți și se pot schimba de-a lungul timpului, iar o persoană poate să se identifice cu un gen diferit de sexul biologic sau să nu se conformeze stereotipurilor specifice societății în care trăiește. Cei care promovează ideologia de gen susțin că fiecare persoană ar avea capacitatea de a-și defini propria identitate de gen, sugerând astfel un fel de „liber-arbitru” în exprimarea și percepția individuală a genului.

Prin urmare, în timp ce creștinismul ortodox se concentrează pe liberul-arbitru în contextul moral și spiritual, urmărind cum alegerile individuale se raportează la învățăturile divine și la realizarea binelui, ideologia de gen accentuează libertatea individului de a-și alege și exprima identitatea de gen în funcție de percepția personală și de experiența socială, indiferent de normele stabilite de tradiție sau de biologie.

În timp ce creștinismul ortodox poate vedea exprimarea liberului-arbitru ca fiind îndreptată spre conformare cu voința divină, ideologia de gen subliniază autodeterminarea în contextul identității sociale și personale.

În cadrul ideologiei de gen, noțiunea de libertate se referă la capacitatea individului de a-și exprima identitatea de gen și de a face alegeri personale cu privire la modul în care își trăiește viața într-un mod care este autentic pentru sine, fără presiunea de a se conforma normelor tradiționale de gen. De asemenea, susține că fiecare individ ar trebui să aibă libertatea de a explora și de a-și asuma o identitate cu care să se simtă confortabil, fără să fie limitată de constrângerile sociale sau culturale stricte. Practic, susținătorii ideologiei de gen pledează pentru libertatea de exprimare a genului și autodeterminarea în limitele eticii personale.

În lucrarea noastră, avertizăm că este esențial să se facă distincția între libertatea personală de exprimare și comportamentul libertin, deoarece limita este foarte subțire și se poate aluneca extrem de ușor în partea negativă a exprimării libertății, cu implicații diferite în ceea ce privește conduita etică și socială. Creștinismul ortodox, la fel ca și alte religii și sisteme etice, evaluează aceste alegeri personale prin prisma valorilor și învățăturilor sale morale, iar direcția în care merge ideologia de gen, dar mai ales unele așa-zisele „expresii de gen”, se califică, mai degrabă prin conceptul de „libertinaj”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

A. IZVOARE

SURSE

1. *Biblia* sau *Sfânta Scriptură* (Ediție jubiliară a Sfântului Sinod), București, Edit. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (în continuare IBMBOR), 2001.
2. BASILE DE CESAREE, 1976, *Sur l'origine de l'homme*, I, 18, colecția *Sources Chretiennes*, traducere și introducere de Alexis Semts și Michel van Esbroeck, Paris, Edit. Cerf.
3. Sfântul ANDREI, *Tîlcuirea la Apocalipsis: adică descoperire a Sfântului Apostolului și Evanghelistului Ioan (Bogoslovul-Teologul)*, în Gheorghe BĂBUȚ, „Tîlcuire la Apocalips” a Sfântului părintelui nostru Andrei arhiepiscopul Cezareii Capadochiei. Manuscris în chirilică românească din anul 1704. și „Comentar extras la Apocalipsă” a Sfântului Ambrozie Episcopul Milanului, traducere din limba latină. Oradea, Edit. „Pelerinul Român”, 1991.
4. Sfântul ATANASIE CEL MARE, „Cuvânt împotriva elinilor”, în *PSB*, Vol. 15, traducere din grecește, *Introducere și Note* de pr. prof. Dumitru STĂNILOAE, București, Edit. EIBMBOR, 1987.
5. Sfântul CIPRIAN, *Către Donatus*, VIII, PL IV, 211; în *Apologeți de limbă latină*, trad. de prof. Nicolae Chițescu, Eliodor Constantintinescu, Paul Papadopol și prof. David Popescu, introducere, note și indici de prof. Nicolae Chițescu, *PSB*, 3, București, Edit. IBMBOR.
6. Sfântul GRIGORIE DE NYSSA, „Viața lui Moise”, în *Scrieri. Partea întâi*, traducere de pr. Prof. D. Stăniloae și pr. Ioan Buga, note de pr. Prof. D. Stăniloae, indice de pr. Ioan Buga, București: EIBMBOR, 1982.
7. Sfântul GRIGORIE DE NYSSA, *Crearea omului*, XVI, PG 44, 181A-B.
8. Sfântul GRÉGOIRE DE NYSSE, *La création de l'homme*, Sources Chrétiennes, no. 6, Paris, Les Éditions du Cerf, 2002.
9. Sfântul GRIGORIE PALAMA, „Cuvânt pentru cei ce se liniștesc cu evlavie; al treilea dintre cele din urmă. Despre sfânta lumină”, în *Filocalia*, vol. 7, traducere, introducere și note de pr. prof. Dumitru STĂNILOAE, București, Edit. EIBMBOR, 1977.
10. Sfântul IOAN DAMASCHIN, *Dogmatica*, traducere de pr. D. Fecioru, Edit. Apologeticum, 2004, p. 75. Ediția din 2004 reproduce textul ediției a II-a, București, Edit. IBMBOR, 1943.
11. Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, „Omilii la Facere”, în *PSB*, vol. 21, traducere, *Introducere, Indici și Note* de pr. D. Fecioru, București, Edit. EIBMBOR, 1987.
12. Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Ad Illuminandos Catechesis*. II, 1, MPG. XLIX, col. 231-232; MPG. LIII, col. 201.

13. Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Comentarii sau Explicarea epistolei către Ebrei a celui întru Sfinți, Părintelui Nostru Ioan Chrisostom*, traducerea din elină, ediția de Oxonia 1862, de Teodosie Athanasiu, episcop al Romanului, București, Edit. Tipografia Cărților Bisericești, 1932.
14. Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia I Cor*, XXXIV, PG LXI, 291.
15. Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia XX la Epistola către Efeseni, Capitolul V*, în PG LXII, 142.
16. Sfântul MACARIE EGIPTEANUL, „Cele 50 de omilii duhovnicești”, în *PSB*, vol. 34, traducere de pr. prof. dr. Constantin CORNIȚESCU, *Introducere, Indici și Note* de prof. dr. N. Chițescu, București, Edit. EIBMBOR, 1992.
17. Sfântul MAXIM MĂRTURISITORUL, „Despre stăpânirea de sine sau libertatea voinței”, în *Scrieri. Partea a doua*, Colecția PSB, vol. 81, traducere din grecește, *Introducere și Note* de pr. Prof. Dumitru Stăniloae, București, Edit. EIBMBOR, 1990.
18. Sfântul MAXIM MĂRTURISITORUL, *Ambigua*, în Colecția „Părinți și Scriitori Bisericești” (PSB), vol. 80, traducere din grecește, *Introducere și Note* de Pr. Prof. Dumitru STĂNILOAE, București, Edit. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), 1983.
19. TEOFIL AL ANTIOHIEI, „*Trei cărți către Autolic*”, în *Apologeți de limbă greacă*, tradus de pr. D. Fecioru, Col. PSB, nr. 2, București, Edit. IBMBOR, 1980.
20. Sfântul TEOFILACT Arhiepiscopul Bulgariei, *Cele patrusprezece epistole, adecă trimiteri ale dumnezeiescului și slăvitului Apostol Pavel, tâlcuite în limba elenă de fericitul Teofilact Arhiepiscopul Bulgariei*, Tomul III, traducere în limba română de Veniamin COSTACHE, mitropolitul Moldovei și Sucevei, București, Edit. Tipografia Cărților Bisericești, 1904.
21. Sfântul TEOFILACT Arhiepiscopul Bulgariei, *Tâlcuire a sfintei Evanghelii de la Ioan*, ediție îngrijită de R. P. Sineanu și L. S. Desartovici, București, Edit. Sophia; Alexandria, Edit. Cartea Ortodoxă, 2009.
22. Sfântul TEOFILACT, Arhiepiscopul Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei*, București, Edit. Sophia, 2007.
23. Sfântul TEOFILACT, Arhiepiscopul Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei*, București, Edit. Sophia, 2007.
24. Sfântul VASILE CEL MARE, „Omilii și Cuvântări”, în *Scrieri, Partea Întâia*, traducere, introducere și note de pr. D. Fecioru, București: EIBMBOR, 1986.
25. TERTULIAN, *De patientia*, XII, PL1,1379; în *Apologeți de limbă latină*, trad. de prof. Nicolae Chițescu, Eliodor Constantintinescu, Paul Papadopol și prof. David Popescu, introducere, note și indici de prof. Nicolae Chițescu, PSB, 3, București, Edit. IBMBOR, 1981.

DICȚIONARE, ENCICLOPEDII, MANUALE

26. ***, Micul dicționar academic, ediția a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică, Editura Univers Enciclopedic, 2010, s.v.: *discriminare*, sf. 2. Politică prin care un stat sau o categorie de cetățeni ai unui stat sunt lipsiți de anumite drepturi pe baza unor considerente etnice, rasiale, sexuale etc.
27. BIDU-VRÂNCEANU, Angela, Dicționar general de științe: științe ale limbii : teoria limbii, modele lingvistice, fonetică, fonologie, gramatică, vocabular, semantică, semiotică, istoria limbii, dialectologie, pragmatică, sociolingvistică, stilistică, poetică, retorică, versificație, naratologie (DSL), București, Editura Științifică, 1997.
28. COTEANU, Ion/ SECHE, Luiza/ SECHE, Mircea (coord.), *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX), proiect al Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti, al Academiei Române, București, Edit. Univers Enciclopedic Gold, 2016.
29. DRAGOMIR, Otilia/ MIROIU, Mihaela, *Lexicon feminist*, Iași, Edit. Polirom, 2001.
30. STĂNILOAE, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 1, București, Edit. EIBMBOR, 1996.
31. STĂNILOAE, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, București, Edit. EIBMBOR, 1997.
32. STĂNILOAE, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, București: EIBMBOR, 2003.

B. LITERATURĂ SECUNDARĂ MONOGRAFII

33. BUTLER, Judith, *Gender Trouble – Feminism and the Subversion of Identity*, New York, 1990; în limba germană: *Das Unbehagen der Geschlechter*, Frankfurt am Main, Edit. Suhrkamp, 1990; în limba franceză: *Troubles dans le genre. Pour un féminisme de la subversion*, Paris, Edit. La Decouverte, 2005.
34. CAMERON, Deborah, *Feminism and Linguistic Theory*, London, Edit. Macmillan, 1985, ediția a II-a: 1992.
35. CHEREWATUK, Karen/ WIETHAUS, Ulrike, *Dear Sister: Medieval Women and the Epistolary Genre*, Philadelphia, Edit. University of Pennsylvania Press, 1993.
36. GRAYDON, Lesley C., *Gender and Sexual Fluidity in 20th Century Women Writers Switching Desire and Identity*, London, Edit. Taylor & Francis Group, 2020.
37. KUBY, Gabriele, *Gender. O ideologie nouă distruge familia*, traducere din limba germană de dr. biol. Alexandru Ș. Bologa, Iași, Edit. Sapienția, 2014.

38. KUBY, Gabriele, *Revoluția sexuală. Distrugerea libertății în numele libertății*, traducere din limba germană de dr. biol. Alexandru Ș. Bologa, Iași, Edit. Sapienția, 2014.
39. MICHEL, Aude, *Les troubles de l'identité sexuelle*, Paris, Edit. Armand Colin, 2006.

STUDII ȘI ARTICOLE

40. ***, *Tineretul anilor '80*, versiune realizată cu concursul Comisiei Naționale a Republicii Socialiste România pentru UNESCO, traducere din limba engleză de Hortenzia Popescu, București, Editura Politică, 1985.
41. AIOANE, Mirela, „Gender stereotype – notes on linguistic sexism in Romanian, Italian and French”, în Iulian Boldea (ed.), LDMD 3, *Studies on Literature, Discourse and Multicultural Dialogue (Section: Language and Discourse)*, Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2015, pp. 506-519.
42. ALLAN, Keith (ed.), *The Oxford Handbook of Taboo Words and Language*, Cambridge, Edit. Cambridge University Press, 2019.
43. ALLAN, Keith/ BURRIDGE, Kate, *Forbidden Words. Taboo and the Censoring of Language*, Cambridge, Edit. Cambridge University Press, 2006.
44. ANDERSEN, Kristi, „Why gender roles are blurring and why it matters”, în *International Studies Review*, 2004, Volume 6, Issue 2.
45. ATKINSON, Gerald L., 2004, „Feminismul radical și corectitudinea politică”, traducere de Irina BAZON în Andrei DÎRLĂU, Irina BAZON, William S. LIND (eds.), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale* București, Edit. Rost, 2015.
46. BAYTIYEH, Honda, „Social media's role in peacebuilding and post-conflict recovery”, în *Peace Review, A Journal of Social Justice*, 2019, volume 31, issue 1.
47. BEAUVOIR, Simone de, *Al doilea sex. I. Faptele și miturile. II. Experiența trăită*, traducere și note de Marieva Ionescu și Elena Ciocoiu (vol. I), Iuliana Glăvan și Cristina Balinte (vol. II), editura Humanitas, 2022.
48. BENNIS, Warren, „Frank Gehry: Artist, Leader, and «Neotenic.»”, în: *Journal of Management Inquiry*, Volume 12, Issue 1, 2003.
49. BENZAR, Denis, „De la demnitatea umană la libertatea discursului academic via corectitudinea politică”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, IARSIC, 2019.
50. BOLOȘ, Cristian, „Libertate versus destin în gândirea părinților și scriitorilor bisericești anteriori primului Sinod Ecumeni”c, în *Studia Universitatis Septentrionis - Theologia Orthodoxa*, anul IV, nr. 2/2012.
51. BRUDIU, Răzvan, „Căsătoriile mixte în contextul misionar și pastoral actual al Bisericii Ortodoxe”, în HIMCINSCHI, Mihai/ BRUDIU, Răzvan (eds.), *Biserica Ortodoxă și*

- provocările viitorului*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, Aeternitas; Cluj-Napoca, Edit. Presa Universitară clujeană, 2020, p. 469.
52. BRUDIU, Răzvan, „Ideologia neo-liberală și libertatea de conștiință”, în *Jurnalul libertății de conștiință*, 2018, vol. 6, nr. 2. ISSN: 2495-1757.
 53. BUTLER, Judith, 1990, *Das Unbehagen der Geschlechter*, Frankfurt am Main: Suhrkamp, pp. 8-11, *apud* KUBY, Gabriela, 2014, *Revoluția sexuală globală: distrugerea libertății în numele libertății*, traducere din germană de Alexandru Ș. Bologa, Iași, Edit. Sapientia.
 54. CALDWELL HOOKER Evelyn, *The adjustment of the male overt homosexual*, Society of Projective Techniques and Rorschach Institute, 1957.
 55. CEPEDA-MAYORGA, Ivón, „«Political Correctness» from a «Border Reason»: Between Dignity and the Shadow of Exclusion”, în *Philosophies*, 2017, Volume 2, Issue 2.
 56. CERNAT, Petru, „Elemente de antropologie prenatală în teologia creștină a secolului al II-lea”, în *Altarul Reîntregirii*, Serie nouă, Anul XXIV, Nr. 1, ianuarie-aprilie 2019.
 57. CHERRY, Mark J., „Human Rights, Social Justice, and Other Secular Evils: Why Christian Ethics and Christian Bioethics Must Be Traditionally Christian”, în *St. Vladimir's Theological Quarterly*, 2010, Vol. 54, Issue 1, pp.133-163.
 58. CHERRY, Mark J., „Religion without God, Social Justice without Christian Charity, and Other Dimensions of the Culture Wars”, în *Christian bioethics: Non-Ecumenical Studies in Medical Morality*, 2009, Volume 15, Issue 3, December, pp. 277-299.
 59. CHINEZ, Isidor, *Etica matrimonială*, Iași, Edit. Sapientia, 2015.
 60. CHOUGULE, Prakash S. *et alii*, „To study the impact of social media on society using statistical techniques”, în: *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR) - Peer Reviewed Journal*, August 2020, Volume: 6, Issue 8.
 61. CLARK, Mary E., „Human Nature: What We Need to Know about Ourselves in the Twenty-First Century”, în *Zygon – Journal of religion&science*. 2004.
 62. Denis BENZAR, „De la demnitatea umană la libertatea discursului academic via corectitudinea politică”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, IARSIC, 2019, p. 257-267.
 63. DERRIDA, Jacques, „Structure, sign and play in the discourse of the human sciences”, în: *Modern Criticism and Theory; a reader*, London; New York; Longman, 1988, p. 107-123.
 64. DÎRLĂU, Andrei/ BAZON, Irina/ LIND, William S. (coord.), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale*, traduceri din limba engleză sunt realizate de Andrei Dârlău, Irina Bazon și Dragoș Moldoveanu, București, Edit. Rost, 2015.

65. DUTTA, Sagnik, „Becoming equals: the meaning and practice of gender equality in an Islamic feminist movement in India”, în *Feminist Theory*, 2022, Volume 23, Issue 4, pp. 423-443.
66. EHRlich, Susan/ KING, Ruth, „Feminist meanings and the (de)politicization of the lexicon”, în: *Language in Society*, Cambridge University Press, 1994, Volume 23, nr. 1, March, pp. 59-76.
67. EISENMAN, Peter, *Inside Out: Selected Writings, 1963-1988*, New Haven, CT: Yale University Press, 2004.
68. EVDOKIMOV, Paul, *Taina iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina tradiției ortodoxe*, București, Edit. Asociația filantropică medicală creștină CHRISTIANA, 1999.
69. FAUSTO-STERLING, Anne, „The Five Sexes. Why Male and Female are not enough”, în *The Sciences*, March/April 1993, 33, pp. 20-24.
70. FITZGERALD, Kyriaki Karidoyanes, „Discerning the Ministries of Women”, în *The Ecumenical Review*, 2020, Volume 72, Issue 3, pp. 461-469.
71. FLAIȘER, Mariana, „Romanian Terms for Less Common Feminine Professions”, în *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2014, vol. 149, pp. 344-348.
72. FREIBURGER, Calvin, *Canadian gov't agency bans 'mother' and 'father' to be more gender inclusive*. Acest articol a fost publicat pe data de 21 Mar, 2018 - 2:47 pm EST, conform siteului publicației *LifeSiteNews*, care poate fi consultat la adresa <http://www.lifesitenews.com/news/service-canada-bans-mother-and-father-to-be-more-gender-inclusive> (accesat în 27.06.2020)
73. FRIEDAN, Betty, *The Feminine Mystique*, New York, Edit. Norton, 1963.
74. FUMĂREL, Steliana/ GRUNBERG, Laura, *Educația viitorilor părinți: ghidul elevului / disciplina opțională pentru clasele IX-XII*, UNICEF – Reprezentanța în România, Asociația Română pentru Educație și Dezvoltare, București, Editura MarkLink, 2007.
75. FUSSELL, Weyman, „The Value of Local Knowledge and the Importance of Shifting Beliefs in the Process of Social Change”, în *Community Development Journal*, 1996, Volume 31, Issue 1, pp. 44-53.
76. GARRETT-RUCKS, Paula, „Advancing intercultural learning in world language education: Recent developments in pre-service teacher education in the U.S.”, în *Intercultural Communication Education*, 2018, Volume 1, Number 3, pp.110-122.
77. GAVRILĂ, Vasile, *Cununia – viața întru Împărăție*, București, Edit. Fundația „Tradiția Românească”, 2004.
78. GAVRILUȚĂ, Nicu, , *Noile religii seculare. Corectitudinea politică – o nouă religie seculară*, Iași, Edit. Polirom, 2018.

79. GAVRILUȚĂ, Nicu, Noile religii seculare. Corectitudinea politică, tehnologiile viitorului și transumanismul, Editura Polirom, Iași, 2018.
80. GIULIANO, Paola, „Gender: An Historical Perspective”, în *National Bureau of Economic Research*, Massachusetts Avenue Cambridge, 2017, working paper, nr. 23635.
81. GRIBB, JR. Kenneth, 2004, „Corectitudinea politică, în învățământul superior”, în DÎRLĂU, Andrei/ BAZON, Irina/ LIND, William S. (coord.), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale*, traduceri din limba engleză sunt realizate de Andrei Dârlău, Irina Bazon și Dragoș Moldoveanu, București, Edit. Rost, 2015.
82. HABERMAS, Jürgen, Modernity's Consciousness of Time and its Need for Self-Reassurance, în: Jürgen HABERMAS, *The Philosophical Discourse of Modernity: Twelve Lectures*. Polity. 1987. Versiunea românească Jürgen HABERMAS, *Discursul filosofic al modernității*. 12 prelegeri, București, Editura ALL, 2000.
83. HATOS, Adrian, „Internalizarea tradiționalismului de gen în adolescență: covariate ale atitudinii față de egalitatea de gen la elevii din clasele VIII-XII”, în *Sociologie Românească*, 2009, volumul VII, Nr. 4, pp. 44-57.
84. HURUBEAN, Alina, „Egalitatea de șanse în relațiile de gen – exigențe europene și realități românești”, în *Anuarul Universității „Petre Andrei” din Iași*, Iași, Edit. Institutul European, 2008, pp. 105-107.
85. ILOAIE, Ștefan, *Cultura vieții. Aspecte morale în bioetică*, Cluj, Edit. Renașterea, 2009.
86. ILTIS, Ana S., „Icons and christian ethics”, în *Altarul Reîntregirii*, Supliment nr. 1/2017, pp.47-56.
87. ISTODOR, Gheorghe, „Omul – realitate dihotomică. O mărturie misionară împotriva concepțiilor eterodoxe antropologice”, în *Altarul Reîntregirii*, Nr. 2/2009, pp. 203-222.
88. JAMESON, Fredric, *Marxism and Form: Twentieth Century Dialectical Theories of Literature*. Princeton: Princeton University Press. 1971.
89. JAMESON, Fredric; MARXISM, Late. Adorno, or, The Persistence of the Dialectic, London & New York: Verso, 1990.
90. JONES, James, *Alfred C. Kinsey: A Public/Private Life*. New York: W.W. Norton, 1997.
91. LARCHET, Jean-Claude, *Transfigurer le genre*, Éditions des Syrtes, Genève, Suisse, 2023.
92. LI, Jing Wei; WEN Yan Zhao, „The Abstract Expression in Zaha Hadid’s Architectural Drawings.”, în: *Applied Mechanics and Materials* 357-360, August 2013.

93. LIND, William S. (ed.), *“Political Correctness”: A Short History of an Ideology*, a product of the Free Congress Foundation, November, 2004.
94. LIND, William S., „«Corectitudinea politică»: scurtă istorie a unei ideologii”, în LIND, William S./ DÂRLĂU, Andrei/ BAZON, Irina (coord.), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale*, tradus din limba engleză de Andrei Dîrlău, Irina Bazon, Dragoș Moldoveanu, București, Edit. Rost, 2015.
95. LIND, William S., 2004, *Ce este „corectitudinea politică”?*, în DÎRLĂU, Andrei/ Bazon, Irina/ LIND, William S. (coord), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale*, traduceri din limba engleză sunt realizate de Andrei Dârlău, Irina Bazon și Dragoș Moldoveanu, București, Edit. Rost, 2015, pp. 19-26.
96. LISMAN, C. David, „Marxist Literary Theory: A Critique”, în: *The Journal of Aesthetic Education*, Vol. 22, No. 2 (Summer, 1988), pp. 73-85, Published By: University of Illinois Press.
97. MAGYARI-VINCZE, Enikő, 2002, „Studiile de gen la Cluj”, în *Direcții și teme de cercetare în studiile de gen din România*, volum coordonat de Ionela Băluță, Ioana Cîrstocea, București, Edit. Colegiu Noua Europă, 2002.
98. Marshall KIRK, Hunter MADSEN, *After the Ball: How America Will Conquer Its Fear and Hatred of Gays in the 90's*, New York City, Edit. Plume, 1990.
99. McDONALD, Jamie, 2004, *Corectitudinea politică: deconstrucție și literatură*, în DÎRLĂU, Andrei/ BAZON, Irina/ LIND, William S. (coord.), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale*, traduceri din limba engleză sunt realizate de Andrei Dârlău, Irina Bazon și Dragoș Moldoveanu, București, Edit. Rost, 2015.
100. MIHOC, Constantin, *Taina căsătoriei și familia creștină în învățăturile marilor Părinți ai Bisericii din secolul IV*, Sibiu, Edit. Oastea Domnului, 2020.
101. MIROIU, Mihaela (coord.), *Ideologii politice actuale*, Iași: Polirom, 2012.
102. MORANTZ-SANCHEZ, Regina, *James JONES, Alfred C. Kinsey: A Public/Private Life*, în *Journal Of The History Of The Behavioral Sciences*, 1999, Vol. 35, issue 1, pp. 88-92.
103. MORRISH, Liz/ SAUNTON, Helen, *New Perspectives on Language and Sexual Identity*, London, Edit. Palgrave Macmillan, 2007.
104. MOTSCHENBACHER, Heiko, *Language, Gender and Sexual Identity. Poststructuralist perspectives*. Amsterdam, Edit. John Benjamins Publishing Company, 2010.
105. NAGOSHI, Julie L./ NAGOSHI, Craig T./ BRZUZY, Stephanie, *Gender and Sexual Identity. Transcending Feminist and Queer Theory*, New York, Edit. Springer Science, 2014.

- 106.NCEBA, Ndzwayiba/ STEYN, Melissa, „The deadly elasticity of heteronormative assumptions in South African organisations”, în *International Journal of Social Economics*, 2019, Vol. 46, No. 3, pp. 393-409.
- 107.NICOLAESCU, Mădălina, *Rolul cursurilor universitare cu tematică feminist*, în BĂLUȚĂ, Ionela/ CÎRSTOCEA, Ioana (coord.), *Direcții și teme de cercetare în studiile de gen din România*, București, Edit. Colegiu Noua Europă, 2002.
- 108.OLANIRAN, Bolane/ WILLIAMS, Indi, „Social Media Effects: Hijacking Democracy and Civility in Civic Engagement”, în Jones, J., Trice, M. (eds) *Platforms, Protests, and the Challenge of Networked Democracy. Rhetoric, Politics and Society*, Palgrave Macmillan, Cham, 2020, pp. 77-97.
- 109.ÖZEN, Fatmanur, „Investigation of the Experiences of Classroom Teacher Candidates in the Reconstruction of Gender Role: A Case Study in Turkey”, în *Journal of Education and Training Studies*. Vol. 6, No. 8; August 2018, pp. 29-43.
- 110.PASSALACQUA, Sue/ CERVANTES, Joseph M., *Understanding Gender and Culture Within the Context of Spirituality: Implications for Counselors*, Edit. American Counseling Association, 2008, Volume 52, Issue 3, pp. 224-239.
- 111.PEARCE, Ruth/ ERIKAINEN, Sonja/ VINCENT, Ben, „TERF wars: An introduction”, în *The Sociological Review*, 2020, Volume 68, Issue 4, pp. 677-698.
- 112.PESCAN, Barbara, Inclusive Language Guidance – „Examining and extending our language gives us a chance to broaden our definition of the word we.”, Unitarian Universalist Association. Disponibil la adresa: <https://www.uua.org/lgbtq/welcoming/ways/200008.shtml> (accesat la 03.02.2024).
- 113.Petru CERNAT, „Elemente de antropologie prenatală în teologia creștină a secolului al II-lea”, în *Altarul Reîntregirii*, Serie nouă, Anul XXIV, Nr. 1, ianuarie-aprilie, 2019, pp. 49-59.
- 114.PINTO, Isabel R./ CARVALHO, Catarina L./ DIAS, Carina/ LOPES, Paula/ ALVES, Sara/ CARVALHO, Cátia de/ MARQUES, José M., „A Path Toward Inclusive Social Cohesion: The Role of European and National Identity on Contesting vs. Accepting European Migration Policies in Portugal”, în *Frontiers in Psychology*, University of the Basque Country, Spain, 2020, Volume 11, article 1875.
- 115.POPESCU, Liliana, „Studiile de gen la Școala Națională de Științe Politice și Administrative”, în BĂLUȚĂ, Ionela/ CÎRSTOCEA, Ioana (coord.), *Direcții și teme de cercetare în studiile de gen din România*, București, Edit. Colegiu Noua Europă, 2002.
- 116.RAEHN, Raymond V., 2015, *Rădăcinile istorice ale „corectitudinii politice”*, în DÎRLĂU, Andrei/ BAZON, Irina/ LIND, William S. (coord.), *Corectitudinea politică: „religia” marxistă a Noului Ordin Mondial*, traduceri din limba engleză sunt realizate de

- Andrei Dârlău, Irina Bazon și Dragoș Moldoveanu, București, Edit. Rost, 2015, pp.27-42.
- 117.ROBERTA A.; PAGON MD, „Diagnostic Approach to the Newborn with Ambiguous Genitalia”, în: *Pediatric Clinics of North America*, Volume 34, Issue 4, August 1987, pages 1019-1031.
- 118.ROSENBERG, Jordy, *Transgender Marxism*, edited by Jules Joanne Gleeson and Elle O'Rourke, London, Edit. Pluto Press, 2021.
- 119.ROSS, Loretta/ SOLINGER, Rickie, 2017, *Reproductive Justice. An Introduction*, Vol. 1, in the series *Reproductive Justice: A New Vision for the 21st Century*, Berkeley, Edit. University of California Press.
- 120.ROWLAND, David L./ INCROCCI, Luca, *Handbook of Sexual and Gender Identity Disorders*, New Jersey, Edit. John Wiley & Sons, 2008.
- 121.SCHEUERMAN, Morgan Klaus/ SPIEL, Katta/ HAIMSON, Oliver L./ HAMIDI, Foad/ BRANHAM, Stacy M., *HCI Guidelines for Gender Equity and Inclusivity*, Version 1.1. Textul disponibil la <https://www.morgan-klaus.com/gender-guidelines.html> (accesat în 23.06.2020)
- 122.SCHULENBURG, Jane Tibbetts, „Women's Monastic Communities, 500-1100: Patterns of Expansion and Decline”, în *Signs*, 1989, Vol. 14, No. 2, pp. 261-292, Chicago, Edit. The University of Chicago Press.
- 123.SEITER, Courtney, *An Incomplete Guide to Inclusive Language for Startups and Tech*, Jun 6, 2018. Disponibil la adresa: <https://buffer.com/resources/inclusive-language-tech/> (accesat la 06.09.2020).
- 124.SETIAWAN, Heri/ OUDDY, Steven/ PRATIWI, Mutiara Girindra, „Gender Equality Issues in Optical Feminist Jurisprudence and Implementation in Indonesian”, în *Fiat Justisia*, 2018, Volume 12 Number 4, pp. 355-367.
- 125.SOARE, Ovidiu, „Tânara generație între biserică și educația religioasă. Perspective sociale”, în *Teologie și educație la Dunărea de Jos*, 2022, Vol. 20, pp. 200-215.
- 126.SOUTHERN, Keiran, „Gender expert: online influencers rush adolescents towards transition”, în: *The Times*, Los Angeles, Monday, April 18 2022. Disponibil la adresa <https://www.thetimes.com/uk/healthcare/article/gender-expert-online-influencers-rush-adolescents-towards-transition-mp8pr3s88> (accesat la data de 28.05.2023).
- 127.STAMARSKI, Cailin S./ SON HING, Leanne S., „Gender inequalities in the workplace: the effects of organizational structures, processes, practices, and decision makers' sexism”, în *Frontiers in Psychology*, 2015, vol. 6, art. 1400.

- 128.STĂNILOAE, Dumitru, „*Persoană și comuniune*”, în: *Ortodoxia*, 2019, nr. 4., pp. 12-19.
Articolul a fost preluat din revista *Ramuri*, 1990, nr. 9.
- 129.STEHLIN, Anthony, *Taina căsătoriei și contracepția: problema contracepției din perspectiva tradiției dogmatice creștin-ortodoxe*, traducere din limba engleză de Dragoș Dâscă, Iași, Edit. Doxologia, 2017.
- 130.STEPHANIE, Roy, „Christian Bioethical Approaches to Gender Reassignment Surgery: Understanding Opposition and Retrieving the Body-Soul Complex”, în *Say Something Theological: The Student Journal of Theological Studies*, 2020, Volume 2, Issue 2, Article 5. Los Angeles, Edit. Loyola Marymount University. Articol disponibil la <https://digitalcommons.lmu.edu/saysomethingtheological/vol2/iss2/5> (accesat în 28.08.2020)
- 131.STOLLER, R.J., *Sex and Gender: The Development of Masculinity and Femininity*. London, Edit. Routledge, 1994.
- 132.STOLLER, Robert J./ WAGONFELD, Samuel, „Scientific proceedings - Panel reports: Gender and gender role”, în *Journal of the American Psychoanalytic Association (JAPA)*, 1982, Volume 30, Issue 1, pp. 185-196.
- 133.STUART, Hall, , „Marx's Notes on Method: A «Reading» of the «1857 Introduction»”, Working Papers in *Cultural Studies*, no. 6/1974, pp. 132-171.
- 134.STUART, Hall, *A 'Reading' of Marx's 1857. Introduction to the Grundrisse*. Birmingham: Centre for Contemporary Cultural Studies, 1973.
- 135.STUART, Hall.; WALTON, P., *Situating Marx: Evaluations and Departures*, London, Human Context Books. 1972.
- 136.ȘTEFAN, Pr. dr. Florea, *Spiritualitate și desăvârșire la Scântul Grigorie de Nyssa*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015.
- 137.TALBOT, Alice-Mary Maffry, *Holy Women of Byzantium: Ten Saints' Lives in English Translation*, Washington DC, Edit. Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 1996. Disponibil în variantă electronică la adresa: <https://archive.org/details/talbot-holy-women-of-byzantium/mode/2up> (accesat la 13.04.2024)
- 138.THATCHER, Adrian, *The Oxford Handbook of Theology, Sexuality, and Gender*, Oxford, Edit. Oxford University Press, 2017.
- 139.VLĂDESCU, Elizei, „Corectitudinea politică dă jos crucile de pe biserici”, în *Semnele timpului*, din 17 septembrie 2017.
- 140.WESTBROOK, Laurel, *Unlivable Lives: Violence and Identity in Transgender Activism*, University of California Press, 2021.

141. WIATR, Jerzy J., *Herbert Marcuse: Filosopher Of A Lost Radicalism*, în *Science & Society*, 1970, Volume 34, Issue 3.
142. WILLIAMS, Luther George, *A Plece for Theodore: The Murder of Dr. Theodore Parkman*, Holly Two Leaves, 1977, p. 161 *apud* Gerald L. ATKINSON, „Feminismul radical și corectitudinea politică”, în *Free Congress Foundation*, 2004.
143. WOLLSTONECRAFT, Mary, *A vindication of the rights of woman: with strictures on political and moral subjects*, London, Edit. J. Johnson, 1792. Noi am utilizat versiunea reeditată în 2011 de *The Online Library Of Liberty A Project Of Liberty Fund, Inc*, Indianapolis, Indiana.
144. YENOR, Scott, „Sex, Gender, and the Origin of the Culture Wars: An Intellectual History”, în *The Heritage Foundation*, 2017, no. 63, pp. 1-17.

C. Surse WEB

- 145.***, *Patriarhia: „Obligația de a promova diversitatea sexuală în școală, total abuzivă și nocivă”*. *Argumentele Bisericii pentru 13 modificări pe care le cer la legile educației – DOCUMENT*, Redacția Hotnews.ro, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-educatie-26141002-patriarhia-obligatia-promova-diversitatea-sexuala-scoala-total-abuziva-nociva-argumentele-bisericii-pentru-13-modificari-care-cer-legile-educatiei-document.htm> (accesat la 15.03.2023)
- 146.***, *SUA: „Să ucizi o pasare cântătoare” și „Aventurile lui Huckleberry Finn”, interzise în Virginia, din cauza limbajului rasist*, Redacția HotNews.ro, 5 decembrie 2016. Disponibil la <http://www.hotnews.ro/stiri-21451371-.htm?nomobile> (accesat la 10.06.2020).
147. Anca CERNEA, *De la marxism-leninism la teoria gender: „Greșelile Rusiei” și subminarea morală a Civilizației Occidentale*. Articol disponibil la <http://inlinedreapta.net/de-la-marxism-leninism-la-teoria-gender/> (accesat în 20.08.2020)
148. <http://patriarhia.ro/avortul-78.html> (accesat în 24.03.2020)
149. <https://eige.europa.eu/>
150. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Discriminare>.
151. <https://www.servuscluj.ro/vasile-cristian-lungu-memoriu-la-ubb-ca-urmare-a-pozitiei-publice-luata-de-ubb-in-privinta-propunerii-legislative-care-interzice-prozelitismul-ideologiei-de-gen/> (accesat în 20.06.2020)

- 152.LUNGU, Vasile-Cristian, *Memoriu*, disponibil la adresa <https://www.servuscluj.ro/vasile-cristian-lungu-memoriu-la-ubb-ca-urmare-a-pozitiei-publice-luata-de-ubb-in-privinta-propunerii-legislative-care-interzice-prozelitismul-ideologiei-de-gen/> (accesat în 20.06.2020)
- 153.OLARU, Marius, *Biserica Ortodoxă Română, poziție TRANȘANTĂ vizavi de studierea ideologiei de gen în școli*, disponibil la <https://www.gandul.ro/actualitate/biserica-ortodoxa-romana-pozitie-transanta-vizavi-de-studierea-ideologiei-de-gen-in-scoli-19943083> (accesat la: 15.03.2023).
- 154.PANTAZI, Raluca, *Biserica Ortodoxă Română, reacție virulentă la legile Deca: Ideologia de gen a fost propusă „fără discernământ” în legile învățământului / Obligația de a promova „diversitatea sexuală” în școală este total „abuzivă” și „nocivă”*, disponibil la <https://www.edupedu.ro/biserica-ortodoxa-romana-reactie-virulenta-la-legile-deca-ideologia-de-gen-a-fost-propusa-fara-discernamant-in-legile-invatamantului-obligatia-de-a-promova-diversitatea/> (accesat la: 15.03.2023)
- 155.POPESCU, Andrei Luca, *Cum a ajuns senatorul Lungu să interzică ideologia genului în școli: „Nu am o agendă teologică, sunt apropiat de conservatorii din SUA”*, Europa Liberă, 19.06.2020. Interviu integral se găsește la adresa <https://romania.europalibera.org/a/cum-a-ajuns-senatorul-lungu-sa-interzica-ideologia-genului-in-scoli-/30679736.html> (accesat în 20.06.2020)

D. Legi, directive etc.

- 156.***, „Justiție și Consumatori pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați – Angajamentul strategic 2016-2019”
- 157.***, *Codul penal al Canadei*.
- 158.***, *Codul penal al Franței*.
- 159.***, *Codul penal al Spaniei*.
- 160.***, *Codul penal din Danemarca*.
- 161.***, *Legea din 2003 privind Justiția Penală din Marea Britanie*
- 162.***, *Legi privind infracțiunile motivate de ură: Ghid practic*. Versiunea originală a acestui document a fost publicată de Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului din cadrul OSCE, în anul 2009, sub titlul: „Legi privind infracțiunile motivate de ură: Ghid practic”. Traducerea în limba română a fost realizată și publicată de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești (numele purtat de Ministerul Justiției în perioada 22 decembrie 2008 – 23 decembrie 2009).
- 163.***, *Principiile de la Yogyakarta, Principii referitoare la punerea în practică a dreptului internațional al drepturilor omului în ceea ce privește orientarea sexuală și identitatea de*

gen, traducerea și editarea în limba română a fost realizată de Adrian R. COMAN, Iustina IONESCU, Romanița IORDACHE și Mona NICOARĂ, cu sprijinul Asociației ACCEPT și al Comisiei Internaționale de Drepturile Omului pentru Gay și Lesbieni (IGLHRC) Aprilie 2009. *Cuvântul înainte* al versiunii în limba română este semnat de Florentina BOCIOC, în calitate de Directoare executivă a Asociației ACCEPT, și Csaba Ferenc ASZTALOS, în calitate de Președinte al Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

164. JOUROVÁ, Věra, *Angajamentul strategic pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați 2016-2019*, Luxemburg, Edit. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2016.